

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Iustitia Et Iure Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetii, 1608

4 Nunquid lex naturæ cunctis sit mortalibus vna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

plex fornicatio est contra naturam, hoc est contra rationem, quae dicitur parentib. cognoscendas esse proles, ut debite ab illis educentur, & morib. instituantur, quod homini proprium est, nefandū uero crimen, eo in super quā inuehitur contra fundamentū generationes cunctis animalibus communis

ARTICULUS IIII.

Primi argum.

Non satis est cōstituisse legem naturalem in singulis vniā esse, ut ar. p. dicunt est, nisi exploremus an eadē sit apud oēs. Arguitur. n. non esse in toto humano genere eadē. Ait. n. Gratianus in capitulo secundū Decret. ius naturale esse id q̄ in legē & in euangelio continetur. Euangelio aut̄ non oēs obediunt' (ut ait ad Rom. 10. Paulus) ergo lex naturalis nō est eadē apud oēs. Secundo arguitur. Lex est scđ in quā aliquid iustum esse dicitur. Aris. aut̄ s. Ethy. ca. 7. ait nullum esse tam naturale iustum, quin aliquo modo sit apud diuersos variabile, nā & dexta manus natura validior est leva, & tñ in quibusdā hoc deficit. Tertio quodcūque bonum, ad quod natura propender, ad legem attinet naturae inclinations autem ac propensiones nature uasta inter homine varietate distat, alij nāque ad honores atri sunt, a iadvō luptates, atque alij ad res alias, lex ergo naturae non est eadē apud omnes. In contrarium autem est Iisd. lib. 5. quod quidē Decretū extat dī i. ius naturales est cōē omnium nationum, nam quod si de ius & iure. i. senbitur. si us naturale est, quod natura omnia animalia docuit, nō de iure tam hominibus proprio, sed de cōiunctio ne maris & feminæ generaliter intelligit.

Ad huius quest. enodationē recolenda est superior distinctione inter naturalia pricipia, a q. vorum cōclusiones, scđ m. n. hanc distinctionem duabus conclusionibus facile rindetur. Prior est lex naturalis quatenus ad sola principia extenditur, codem est apud oēs mortales, non modo quantū ad rectitudinem veritatis, uerum & quantū ad cognitionē. Principia nanque rationis practicae similia hac parte sunt principijs speculabiliū que ubiq; & in concusa posse uteritate, & lumine naturali perspicue

clarescunt. Nisiquā. n. nullus esse potest mortalium eouis, sylvestris ac balearus, si modo compositi mentis, cui nō sint homī viritates per vim. Bonum est appetēdū ac malū uitandum. Id facias alij, &c. ac reli. secundū quae quas art. 2. de narrāimus. Posterior conclu. concl. Lex naturalis quantum ad eius concul. esti plurimum sū eadem apud oēs, & quantum ad rectitudinem, & quātū ad cognitionē, deficit sī & respectu prioris propter particularia quorundam impedi menta, & respectu posterioris propter rationis nubile quibus ob cōfuetudinē prae. Demonstrā exēcatur. Demonstratio huius concul. sumitur ex discriminē inter rationē clusio. practicā & speculatiū, nam cū principijs viraq; per se noris utatur, nō tamē sumitur. Discriminacionē discutuntur. Etaeniam ratio pē. men inculatiua quia circa necessaria plūmū jāc. teratio potissimum negotiatur, puta circa ea q̄ neq; nem̄ia queunt aliter se habere, absq; vlo defectu. Eticā & veritatem competit conclusionib. quam specula in principijs intuebatur. In ratione autē tuam, practica ex necessariis principijs discutitur ad contingentiā, in quibus act. ones humanae cōsistunt, necesse est qđoq; defectus cōtingere, ac tāo plures quanto inferius ad particularia defēdū. Ex his ergo deducitur nostra concl. nēpe quod licet in conclusionib. demonstrationum speculabiliū eadem sit rectitudō veritatis apud oēs, in conclusionib. vero operabilium contingit qñq; defectus. Exempla patent. Ex illo nāque per se noto principio, id facias alij, quod tibi vis fieri, id practica elicere hanc legē. Depositū cum primum petetur, redendum est. Que quidē lex plurimum uerum hēc, deficit in deficiēte petitionis opportunitate rectitudine, puta dum qui penes te arma depōsūt, furore corripuit, ut faciat homicidium ea reperit. Pari modo ex illo principio, in pace & tranquillitate hoīb. viuendum est, q̄ cunctis tanq; per se bonum notissimum est, sequiū hēc lex, abstinentiam est armorum strepitū. Deficit tñ qñ hostis rem publicam inuidit. Simili ter ex eodē principio colligit, ut quisq; pmissorum fidē seruet, deficit tñ, dum causa emergit ob quam promissum implere turpe est. At queris forte utrum q̄um ad cognitionē eorundē conclusionum quip; piā sit discriminis inter rōnē practicā, & spe-

Prima
conclu.

Quæstio speculatorum. Nihil enim apparet quo dif-
ferant, nam sicut coclusions practicas ad
omnibus sum, æque nota; ita neque specu-
latum. Tum uera iniqua, est illa conclusio.
Ois triangulus habet tres angulos aequales
duobus rectis, q̄ illud principium. Om-
nes duæ lineaæ, vbi concurruunt, constituit
angulum, n̄ non est æque nota. Responde-
tur. Hactenus nullum esse delictum, dif-
fert in, q̄ speculabiliū necessariorū i-
gnorantia accidit ob defectū doctrinae,
scilicet, quia nō didicisti, ignorantia uero
in practicis contingit (vt dictum est) ex pra-
ua consuetudine rationem obienebrantur.
Ex his fit consequens postrema conclusio
nis particula, nempe q̄ quanto coclusions
practicæ magis ad particularia coaptā-
tur, minus innotescunt. Patet exemplum. Ex
illo principio. Id ne facias alii, quod tibi
non vis fieri proxime infertur mādatum
illud Decalogi. Non mox aberis, nam id
fieri non potest sine coniugis iniuria. Si ta-
men rem arctius p̄stringas, uidelicet, Nec
simpliciter fornicaberis, hoc licet illi par-
ter prohibeat, n̄ qui non habet conne-
xam iniuriam, n̄ est tam viuēsaliter no-
tum, q̄m inter gentes incolitas licet non
peleme inſtituas, ignoranti queat. Imo ne-
scio an apud aliquos barbaros fidei nr̄ae
infios ignorantiæ esse posset proflus excu-
fatoria. Similiter ex eodem principio palā
sequitur. Non fallum testimoniū dices,
q̄ cum iniuriam veter, omnibus est cōper-
tissimum. Si autem strīctius inferas. Neq;
vllum proferas mēdaciū, non est ita no-
turn. Immo iuuentus in plebe, qui purant
iocosum & officiosum nullam afferre cul-
pam. Atque hęc est ratio ob quam omnes
prohibitiones secundæ tabulae, quo paten-
tores effient, illorum sint expressæ crimi-
nū, quibus iniuria proximis interrogatur.
Tamen ita, ut homicidijs noīc omnis leſio
prohibetur, sic & nomine adulterij omnis
turpitudo, & nomine falsi testimonij om-
ne mēdaciū. Præcepitorum autem deca-
logi ignorantia nulli mortalium excusari
vñquam poterit, etiæ sua scelerata ſuco ali-
quo linirent. Sicut illi qui, religionis gra-
zia cōtra interdictum homicidiū humana
cēde cogitabant Deos suos placare at uen-
erari. De quibus Psal. immolauerunt fi-
lios suos & filias suas dēmonis. Et Cicero
Cicer.

in oratione quadam cōmemorat sua etate Gallicas ḡetes eadem ritu pollutas, ea-
demq; feralissimmanitas fecerit & populis
Nouū obi esse foennis. Dēmones enim
humani generis hostes illa cecidit homi-
nes dementati, vt humano sanguine suam
explant inuidiam. Et Iulius C̄esar. lib. 6. C̄esar.
R̄atio. de bello Galli. narrat olim apud Germanos latrocinia nullam habuisse infamiam
qua extra fines cuiusque ciuitatis erant.
Sed tamen facinori obviendebant q̄ inue-
nies illo exercito desiderat & torporem ex-
cuerent, bellisque se gerendis appararet.
De his autem in præficiarum fati.

Ad primum igitur argumentum r̄ide
tur non esse Gratiani uerba sic truncare le-
mū arg.
genda, Ius naturale est qđ in lege & in E-
uangelio continetur. Ac si doceat quicqđ
est in Euangelio ad ius naturale perine-
re. Sed iunctum cum verba sequentiib. Ius
naturale est quo quisque iubet id facere,
q̄ sibi vult fieri, &c. id quod in Euangelio
continetur, vt verba hac parētēs, sūti do-
cens ius naturale plene in euangelio conti-
nēri, non tamen id solum, sed & ius in sū p̄ Ad secundum
diuinum. Ad secundum q̄ est Arisiam re-
dum.
sponsum. Non quidem principia nature,
sed conclusiones nonnuquā deficeret.
Ad tertium autem conceditur inclinatio
nes nature que homini cōpetunt, in qua-
tum sensibili animali, ad legem attinere
fomi is, hoc est appetitus sensitiui origina-
li iustitia destitui. Si autem cōsideren-
tur quatenus hominis sunt proprie, tūc le-
gi naturæ subdunrū, puta rationi, cetera
rum potentiarū moderatrici, que cūctos
affectus debet intra suas lineas contineare.

A R T I C U L U S V.

Vtrum lex naturæ mutari aboleri ve pofti.

Post hęc facile est hoc quinto articu-
lo duo petp̄cere quæ superiorū co-
rollaria sunt, nēpe, utrum lex natu-
ra aut mutabilis sit, aut ab humana mēte
ei adicibilis. Arguiunt, ergo q̄ sit mutabi-
lis. Legitur enim Ecclesiast. 17. Addidit eis
di ciplinam, & legem uite vbi circunſcri-
bitur glossa, legem scilicet litera quātum
ad correctionem legis naturalis. Et Isido-
rus lib. 5. (q̄nod est dist. 1. c. ius naturale.)

Primū
arg. a
parte ne
gatius.
at